

Relation

MICHEL; IMPOSSIBLE

Han har levererat konst till påven och ställt ut sina målningar av apostlarna i katedraler över hela världen. Hemma i Uppsala är han kreativ ledare på kommunikationsbyrån Hera. Nu drömmer han om att designa en egen kyrka. Michel Östlund är övertygad om att inget uppdrag är omöjligt.

Dörren står på glänt till Michel Östlunds villa i Vreta. Utsikten mot Ekoln är enorm. Vi slår oss ner med varsin kopp kaffe i vardagsrummet och blickar ut över vattnet.

- Jag trivs här, framförallt dimmiga morgnar, säger Michel Östlund och tar en tugga av ett finskt rågbröd.

En segelbåt ligger förtöjd där nere i viken. Michel berättar att han köpte H-båten på Åland utan att kunna segla. Handlingen visar sig symbolisk för mannens liv och leverne. Drivkraften i den långsmala kroppen består helt enkelt av en ständig strävan efter annorlunda och nästintill omöjliga projekt. Drömmen om att måla och ställa ut apostlarna i världens näst största gotiska katedral; Saint John Divine, i New York har redan realiserats.

Som liten bodde Michel Östlund lite varstans. Pappa är skulptör och var ständigt på jakt efter ny inspiration i Europas alla hörn. Arbets- samt skaparglädjen smittade av sig. Som 18-årig värnpliktig tjatade han sig till en tjänst som tecknare istället för att rekryteras till marinen. Han knackade helt enkelt på hos regementschefen och presenterade sig som tecknartalang. Efter tre veckors argumentation fick han ägna sig helt åt torpedbåtar på pappret. Parallellt med militärtjänstgöringen läste han ekonomi. Tanken var att bli civilekonom. Men en professionell illustratör inom regementet fick honom på andra tankar.

- Han rekommenderade mig att satsa på konsten, säger Michel.

Under en förberedande konstutbildning i Uppsala provade han på olika konstarter. Porträttmålning kom honom närmast. Därefter stod han vid ännu ett vägskäl; konst eller design?

Från studiebesökare till ägare

För att få en inblick i reklambranschen bestämde han sig för ett studiebesök på reklambyrån Hera.

- Jag föll för den kreativa miljön, de arbetade med stora industriföretag och verkade ha så förbannat roligt, säger Michel och ler.

Efter tre år på Beckmans Designskola samt formgivarpraktik på Hera startade han en grafisk ateljé i Stockholm med två kursare. Första arvudet gick oavkortat till en två veckor lång inspirationsresa till New York. Efter olika reklambyråjobb i Stockholm på bland annat ACOM-gruppen och Blanking klev han in genom dörrarna på Hera igen. Den här gången som ägare.

Drömmen om expansion gjorde att han sålde reklambyrån till it-företaget Nocom år 2000. Michel såg dessutom en chans för Hera att växa såväl i Norden som i London där Nocom redan hade kontor. Men strax därpå kom it-kraschen och Michel köpte tillbaka Hera för den symboliska summan av en krona. Antalet anställda har gått från som mest 32, till dagens sju.

- Resan var som att åka med i en snabb bil, säger Michel.

Söker bredd

Vad är roligast, reklam eller konst?

- Svårt att säga, jag förordar en kombination, säger Michel och blickar ut.

Designern och arkitekten Philippe Starck är en av mina förebilder, han rör sig obehindrat mellan olika uppgifter och projekt. Jag lever även efter filosofen Montesquieus visdomsord om livets mening; variation!

Finns det nackdelar?

- Man kan kanske bli splittrad men jag ser framförallt fördelar. Sedan 13 år tillbaka arbetar Hera efter filosofin att blanda kulturens och näringslivets verktyg

Relation

och villkor. Ska man beröra är alla medel tillåtna. Minns att jag i början på nittioalet sa; den dag vi kan leverera till påven vet vi att kombinationen fungerar.

När minnet av Heliga Birgitta firades för tre år sedan låg Hera, och Michels akvarellporträtt av helgonet, till grund för Birgitta Stiftelsens officiella gåvor till påven och de nordiska statsöverhuvudena.

- Mitt mål är att hitta oväntade och utvecklingsbara koncept. Ögat som jag målade som en symbol för Heliga Birgitta gick till exempel även att utveckla till ett bildspel på slottsväggen i Vadstena tillsammans med Norrköpings Symfoniorkester, säger Michel.

Solen tittar in genom panoramafönstret i Vreta. Michel fyller på kaffe och släpper in husets katt.

- Det är oerhört intressant att ta del av olika världar i det här jobbet. Att till exempel få diskutera med ledningen för ett stålverk ena stunden, och därefter slå sig ner bland nunnor, präster och teologer i Vadstena, säger Michel.

Tretton apostlar

Vi går ut till ateljén strax intill. Bland färgtuber och skisser håller en mässkåpa och ett porträtt av Maria Magdalena att ta form. För tretton år sedan blev han inspirerad av sin åttiotreåriga gammelfaster att porträttera bibelns apostlar. Idén om att måla dem i olja och ställa ut tavlorna i kyrkor och katedraler dök upp på dotterns konfirmation.

- Domkyrkan var nedsläckt den där påsknatten och de levande ljusen, musiken och arkitekturen skapade en enorm mystik, säger Michel.

Han presenterade idén om en utställning kring apostlarna med musik, poesi och litteratur för domprosten Tullikki Koivonen Bylund. 10 månader senare hängde 13 två meter stora porträtt av apostlarna i vajrar längs altargången i Uppsala Domkyrka. På invigningen var kyrkorummet nedsläckt så när som på spottar som lyste upp de abstrakta ansiktena. Och toner från en brassorkester, en kör och en orgel spred sig mellan kyrkbänkarna. Därefter har utställningen turnerat vida omkring. I Saint John the Devine, världens största gotiska katedral i New York, sågs utställningen av 100 000 personer. När utställningen flyttades från Chicago till New York hyrde Michel en truck, och fraktade tavlorna genom det amerikanska landskapet tillsammans med en präst.

- Jag tycker om bilresor, men hade inte förväntat mig att den två dagar långa trippen skulle bli som en enda lång bikt. Vi hann diskutera livet, döden, konsten, poesi, musik och relationer. Sen var det förstas en otrolig känsla att ratta den där maskulina trucken in på Manhattan, säger Michel och ler.

Nya vägar

Michel söker ständigt skapa nya mönster och upplevelser genom korsbefruktning och nya möten.

- Tänk dig den där känslan när du hör något som får håret att resa sig på armarna. Den känslan vill jag uppnå hos betraktaren, säger Michel.

När tavlorna ställdes ut i Minneapolis fick Michel en förfrågan om att hålla en predikan i kyrkan. Och tackade efter ett par timmars funderande ja.

- Jag pratade om det europeiska kontra det amerikanska sättet att bemöta frågan; how are you today? Amerikanare svarar oftast fine oavsett hur de mår. Intentionen var att få de 250 kyrkobesökarna att våga fånga upp frågan och komma varandra närmare. Jag hoppas att jag planterade något frö, säger Michel. 2005 fick Michel priset Honor Religios Art i New York. Samma år hamnade hans porträtt av aposteln Tomas på omslaget av den amerikanska konsttidningen Arts. Varför valde du kyrkan som forum?

- Jag är andligt intresserad och har alltid gillat kyrkorummet med mystiken och dess symbolhandlingar, säger Michel.

Beskriv dig själv som chef.

Relation

- Jag är bättre på att vara en inspirerande ledare än en ordningsam chef. Teatrar har ofta både en konstnärlig ledare och en traditionell chef, så skulle jag vilja ha det på Hera också, säger Michel.

Tydliga mål

Svampplockning, långfärdsskridskor och promenader fungerar som skön kontrast till den fullspäckade jobbalmanackan. Jag undrar hur han hinner som trebarnspappa.

- Jag har nog bitvis varit en frånvarande pappa, både mentalt och fysiskt, men jag hoppas att jag inspirerar och visar barnen att ingenting är omöjligt, säger Michel.

Han är målfokuserad. För att komma vidare har han nyligen handplockat tre personer; en från museivärlden, en från kyrkan och en från näringslivet som ska ge konstruktiv kritik.

Vad är du mest nöjd med rent yrkesmässigt?

- Glasfatet och jubileumsboken till påven, porträttet av aposteln Judas och att jag lyckades nå fram till Ingemar Bergman, säger Michel.

När Slottsbiografen i Uppsala från 1914 höll på att bli lagerlokal initierade Michel en räddningsaktion. För att ro projektet i hamn sökte han hjälp av den oerhört skygge Ingemar Bergman som ofta besökt biografen som liten. Efter ett år av evinnerliga försök att nå fram via familjen och medarbetarna på Dramaten ringde Bergman slutligen upp.

- Det var som om självaste Gud ringde. Jag satt i möte med en ledningsgrupp från Akademiska Sjukhuset när telefonen ringde och lovade att snabbt vara tillbaka.

Efter 40 minuter gick de, men jag blev senare förlåten, minns Michel.

Ingemar Bergman involverades och två år senare kunde Slottsbiografen återinvigas.

Hur firar du personliga segrar?

- Genom att förmedla framstegen till mina närmaste som är väl medvetna om min kamp, säger Michel.

Jag undrar vad han tar sig för härnäst.

- Jag har ingen brist på idéer, snarare brist på tid. Jag har en plan om att designa en helt ny kyrka, och att ställa ut i St. Peters Kyrkan i Rom. Vatikanens ambassadör har nyss sagt nej med argumentet att ingen levande konstnär någonsin ställt ut i kyrkan. Det lustiga är att jag inte blev nedslagen. Någon måste ju bli den första, säger Michel.

Bildtexter:

1

Musiken är viktig för Michel Östlund som gärna målar till melankoliska toner. Och inspirationen är ömsesidig. Ett 20-tal musikstycken för gitarr, orgel och flöjt har komponerats utifrån hans målningar.

2

En illustratör inom regementet och ett nordiskt designpris som 25-åring fick Michel Östlund att viga livet åt färg och form.

3

Släkten Östlund är full av våghalsiga äventyrare. Pappas arbetsglädje som skulptör, samt morfars berättelser om kampen som fattig bondson har satt spår.

- Jag växte upp med en känsla av att allt är möjligt, säger Michel Östlund.

4

Om Michel Östlund mot förmodan skulle bli kommunpolitiker skulle han flytta Sturemonumentet till Uppsalas infart direkt. Han har platsen klar.

Relation

Michel Östlund

Aktuell: Konstnär belönad med priset Religios Art i New York samt Vd och kreatör på reklambyrån Hera

Född: 1955 i Luthagen

Familj: Frun och barnmorskan Annsofie, barnen Rebecka 23, Jakob 21, Rakel 15

Konstnärlig förebild: Bill Viola som gjort spektakulära installationer i kyrkor och museer

Favoritförfattare: Alessandro Baricco

Lyssnar på: Melankolisk musik och opera

Dricker: vin och vatten

Favoritresmål: Såväl svenska skärgårdsklippor som små gränder i södra Frankrike

Motto: Planera morgondagen noga, njut även om det inte blir som du tänkt dig